

**T**RIA quondam fertur habuisse in votis B. Augustinus: *Videre Christum in carne, Apostolum Paulum concionantem, & Romam triumphantem.* Neque diffiteor, quin & ego tum ratione certa, tum maximi Viri exemplo trahar trium istarum rerum cupiditate; non quod ad beatitudinem multum intersit habuisse ista, potuit enim habere Simon Magus; sed quod liberalis ingenij sit sensum optare earum rerum quas admiratur. Sed Romæ splendorem qui cogitat, hærebit sæpe dubius, quomodo ad tantum splendorem & decus evecta sit. Deo hoc omne adscribet, qui cogitat sacram ejus Providentiam; a qua Periodi sunt Imperiorum, & fixi rerum fines. Interea etiam humana virtute crevisse intelliget, quum ad Senatus constantiam oculos deflectet. Sed & vitijs quibusdam crevisse judicabit, quum fraudes, injustitiam, crudelitatem, superstitionem videbit. Vide spatia ista terrarum, dices Orbem fere totum cultissimum fuisse huius imperij rus. Specta ejusdem Imperij initium; dices cum Aetolis scelere illud fundatum esse. Nonne in ortu suo (verba sunt Minutij Felicis) scelere & collecti & muniti immanitatis sua terrore creverunt? Nam a sylo prima plebs congregata est: confluxerunt perditii, facinorosi, incesti, sicarii, proditores: Et ut ipse Romulus Imperator & Rector populum suum facinore precelleret, parricidium fecit. Hac prima sunt auspicia religiose Civitatis: Mox alienas virgines jam desponsatas & nonnullas de matrimonio mulierculas sine more rapuit, violavit, illisit, & cum earum parentibus, id est cum Soceris suis bellum miscuit, propinquum sanguinem fudit. Quid irreligiosius? quid audacius? quid ipsa confidentia sceleris tutius? Jam finitimos agros pellere, Civitates proximas evertere cum templis & altaribus, captos cogere, damnis alienis & suis sceleribus, adulescere? Ita quicquid Romani tenent, colunt, possident, audacia praeda est. Toties ergo Romanis impiatū, quoties triumphatum. Audi Lactantium. Nostri nullam aliam ad immortalitatem viam arbitrantur quam exercitus ducere, aliena vastare, urbes delere, Opida conscindere, liberos populos aut subijcere servituti. Videlicet, quo plures homines adflixerint, spoliaverint, eo se nobiliores & clariores putant. Audi denique Mithridatem; Atque ut ipsi ferunt conditores suos Lupa uberibus alcos, omnē illum populum scio luporum animos inexplebiles sanguinis habere, atq; Imperij divitiarumq; avidos ac ejunos. Hisce igitur artibus sub Regibus constituta Resp. est. Sub Consulibus, inter quos nonnunquam & Dictatores & Decemviri fuerunt usque trans Padum Italia occupata est: Africaque subacta Hispania accesserunt: Gallia & Britannia tributaria factæ sunt: inde Illyrici, Istri, Liburni, Dalmatae, domiti: Ad Achaiam transitum est: Macedones subacti, cum Dardanis, mæsis & Thracibus bellatum, etiam ad Danubium usque perventum. In Asia expulso Antiocho primum pedem posuere, Mithridate victo Ponti Regnum occupatum, & Armenia minor quam idem tenuerat, armis obtenta est. In mesopotamiam Romanus pervenit exercitus. Cum Parthis fœdus initum. Iudæa omnis victa, etiamque Cilicia & Syria. Sub Imperatoribus vero Cantabri, Asturesque sub jugum missi. Accesserunt Romano Orbi Alpes maritima, Alpes Cottia, Rhetia, Norica, Pannonia, Mæsia, & omnis ora Danubij, Rhenique.

Alexander